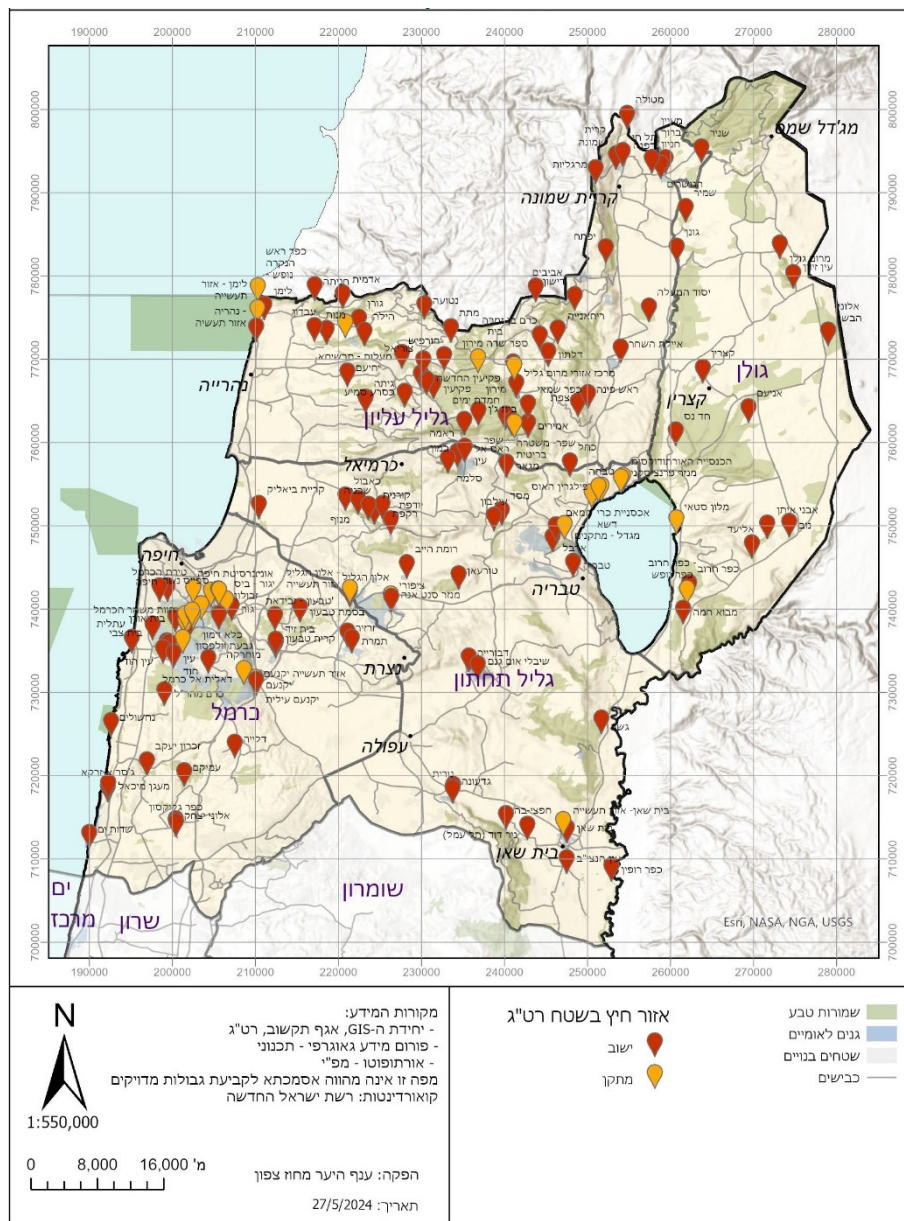

אזורי חיץ להגנה על ישובים ומתקנים מפני שריפות

מחוז צפון

שנת 2024

איור 1 – מפת אזורי החיץ לישובים ומתקנים בשטחי שמורות וגנים לאומיים

עדכון: 2024, ענף היער מחוז צפון, רשות הטבע והגנים

אזורי חיץ למניעת שריפות בשמורות ובגנים

מידי שנה פורצות בישראל כאלף שריפות בשטחים הפתוחים הגורמות נזק כבד לחי ולצומח, לקרקע ולמסלע, לרכוש ואף לפגיעה בחיי אדם. השריפות בארצנו אינן טבעיות ונגרמות ברובן מפעילות אנושית כגון רשלנות מטיילים, פעילות צבאית וחקלאית. מכאן, קיימת חשיבות רבה לניהול משאבי הטבע למניעה וצמצום שריפות בשטחים הפתוחים.

ניתן לצמצם את פוטנציאל הנזק משריפות ע"י תכנון נכון של חומר הדלק. באמצעות ממשק ליצירת אזורי חיץ הכולל גיזום ודילול החורש והיער, ניתן לייצר הפרדה ברצף הצומח ובכך להוריד את גובה הלהבות את מהירות ועוצמת האש. **אזור החיץ אינו עוצר שריפה אך הוא מאפשר לכוחות הכיבוי לבצע את עבודתם באופן בטוח.**

רשות הטבע והגנים מבצעת אזורי חיץ למניעת שריפות מזה עשרים שנה. השריפה בכרמל משנת 2010, הובילה לשינוי תפישה בהיקף העבודות הנחוצות להתמודדות עם שריפות בשטחים הפתוחים ובסמוך ליישובים.

עבודות יערניות ליצירת אזורי חיץ נעשות בשטחים נרחבים. דילול שטחי החורש והיער משרת מטרת נוספת בניהול של שמורות הטבע והגנים בכך שהוא מאפשר גיוון של בתי הגידול.

יצירת אזור החיץ נעשית ע"י קבלנים שונים וצוותי רט"ג. אזור העבודה מוגדר על פי עקרונות כב"ה להגנה מאש על יישובים כאשר מדובר על שתי רצועות הגנה: רצועה פנימית וצמודה לבתים – ברוחב של 26 מ', רצועה חיצונית – ברוחב של 50 מ'. אזור חיץ להגנה על מתקן מתייחס לרצועה של 15 מ' מגדר המתקן. מדידת רצועות ההגנה וקביעת גבולות אחריות נקבעו על פי קו בינוי כפי שנראה בתצ"א או לוויין.

במסמך זה רשימת אזורי החיץ ליישובים ומתקנים אשר גובלים בשמורות טבע וגנים לאומיים במחוז צפון של רט"ג. רשימת היישובים מציגה את רצועות ההגנה באחריות רט"ג ללא התייחסות לאופי הצומח הקיים בשטח והצורך בפועל בביצוע עבודות.

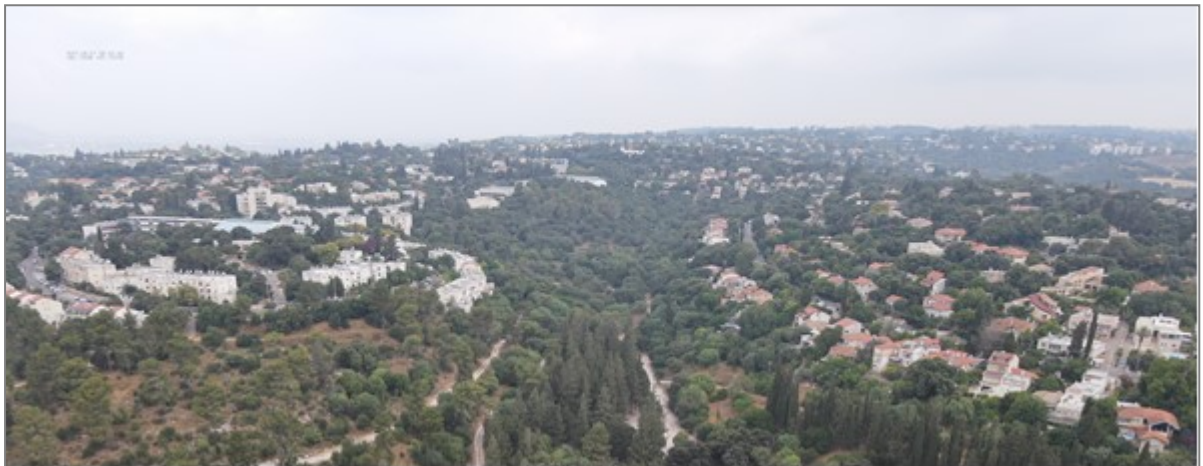
רשות הטבע והגנים אחראית רק על חלק משטח אזורי החיץ ליישובים, בתחום שמורות טבע וגנים לאומיים. לרצועות ההגנה שותפים רבים. על מנת להשיג את היעילות הנדרשת יש צורך בעבודה משותפת של כלל הגופים וגם של בעלי הבתים הפרטיים. יש להשלים את אזור החיץ ולבצע עבודות בכל מעטפת ההגנה ליישוב, בשצ"פים ובחצרות הבתים. בנוסף להגנה על יישובים, רשות הטבע והגנים מבצעת ממשק יערני למניעת שריפות מסוגים שונים גם בעומק השטח, בסמוך לדרכים מרכזיות ודילול החורש והיער להפרדה בין תאי שטח גדולים וצמצום חומר הבעירה למניעת התפשטות שריפות גדולות.

היסגרות החורש והצימוח המהיר של שיחים ועשבונים מידי שנה דורש עבודות תחזוקה שוטפות על מנת לשמור על יעילות רצועות ההגנה. לכן, טיפול באזורי החיץ הינו פעולה שכנראה תלווה אותנו כל עוד הסיכון משריפות קיים.

149 ישובים ומתקנים בתכנית זו:

אזור	מס' ישובים	מס' מתקנים	סה"כ לאזור
הר הכרמל	16	11	27
כרמל	17	1	18
גליל עליון - הר מירון	14	3	17
גליל עליון	30	4	34
גליל תחתון	29	8	37
גולן	14	2	16
סה"כ	120	29	149

רשות הטבע והגנים מבצעת אזורי חיץ להגנה גם על מתקני תשתית לאומית שאינם מפורטים במסמך זה

איור 2 – אזור חיץ לישוב קרית טבעון בתחום גן לאומי בית שעים

רשימת הישובים והמתקנים בהם רט"ג שותפה לאזור החיץ

אזור	שם ישוב/ מתקן	שם שמורת טבע/ גן לאומי	שטח רצועת ההגנה בתחום רט"ג (דונם)
גליל עליון	אביבים	נחל דישון – נחלית	12.0
	אדמית	נחל בצת הרחבה	4.5
	איילת השחר	חצור, חצור הרחבה	13.7
	גונן	אחו גונן	3.8
	גורן	נחל כזיב הרחבה	5.5
	גיתה	נחל בית העמק	1.3
	דישון	נחל דישון – הר אביבים, נחל דישון – הר אביבים הרחבה	2.9
	דלתון	ברכות דלתון	23.7
	הגושרים	חורשת טל	23.5
	הילה	נחל כזיב, נחל כזיב הרחבה 3	23.9
	חוות מונפורטוויטו	נחל כזיב הרחבה	9.3
	חוות משכנות הרועים	מורדות רכס הרי נפתלי	14.8
	חניתה	חניתה, חניתה הרחבה, רכס ראש הנקרה הרחבה. השלמה	73.6
	יחיעם	מבצר יחיעם, נחל יחיעם	19.7
	יסוד המעלה	החולה	13.7
	יפתח	נחל קדש, נחל קדש הרחבה	16.4
	כסרע סמיע	הר סנה	2.9
	כפר ראש הנקרה - נופש	חוף ראש הנקרה, ראש הנקרה	12.6
	כרם בן זמרה	כרם בן-זמרה, נחל חצור	12.8
	לימן	לימן – גבעת הצבעונים	1.4
	לימן - אזור תעשייה	חוף ראש הנקרה	5.0
	מטולה	התנור, נחל עיון הרחבה	79.3
	מנות	נחל כזיב	59.1
	מעין ברוך - חניון	נחל שניר, נחל שניר הרחבה	9.8
	מעלות - תרשיחא	נחל כזיב	66.1
	מרגליות	מרגליות הרחבה	25.0
	נהריה - אזור תעשייה	אכזיב	19.7

אזור	שם ישוב/ מתקן	שם שמורת טבע/ גן לאומי	שטח רצועת ההגנה בתחום רט"ג (דונם)
	נטועה	נחל אוכס, נחל אוכס הרחבה	13.6
	עבדון	נחל כזיב	9.1
	צפת	טרשי צפת	29.1
	קרית שמונה	תל חי	0.6
	ראש פינה	נחל ראש פינה	5.3
	ריחאנייה	נחל חצור	4.1
	תל חי	תל חי	40.8
	אמירים	הר-מירון	64.7
	בית ג'ן	הר-מירון	288.2
	בית ספר שדה מירון	הר-מירון	66.4
גליל עליון הר מירון	חורפיש	הר-מירון, הר מירון הרחבה – נחל כזיב ע	29.2
	חמדת ימים	הר-מירון	73.5
	כפר חושן (ספסופה)	הר-מירון	18.7
	כפר שמאי	הר-מירון, הר מירון הרחבה נחל עמוד	19.9
	מירון	הר-מירון, הר מירון הרחבה נחל עמוד	76.5
	מרכז אזורי מרום גליל	הר-מירון	3.8
	מתת	הר סאסא	12.2
	פקיעין	הר-מירון	156.1
	פקיעין (בוקייעה)	הר-מירון	5.4
	פקיעין החדשה	הר-מירון	17.2
	צוריאל	הר מירון הרחבה – נחל כזיב ע	30.2
	ראמה	הר-מירון	32.5
	שפר	הר-מירון	96.9
	שפר- משטרה בריטית	הר-מירון	16.9
	אוניברסיטת חיפה	הר הכרמל	23.3

שטח רצועת ההגנה בתחום רט"ג (דונם)	שם שמורת טבע / גן לאומי	שם ישוב / מתקן	אזור
56.7	הר הכרמל	אזור תעשייה יקנעם	הר הכרמל
37.0	הר הכרמל	בוסתן הכרמל	
62.2	הר הכרמל	בית אורן	
25.9	הר הכרמל	בית צבי	
65.5	הר הכרמל	גבעת וולפסון	
167.4	הר הכרמל, הר שוקף	דאלית אל כרמל	
44.8	הר הכרמל	חוות משמר הכרמל	
46.1	הר הכרמל	חוות סוסים קאט בלו	
164.9	הר הכרמל, נחל נדר	חיפה	
30.9	הר הכרמל, הרחבה כלח-גלים	טירת הכרמל	
20.2	הר הכרמל, אשדות יגור הרחבה	יגור	
8.0	הר הכרמל	יגור - בים זבולון	
44.5	הר הכרמל	ימין אורד	
1.1	הר הכרמל	יקנעם	
1.7	הר הכרמל	יקנעם עילית	
63.9	הר הכרמל	כלא דמון	
11.2	טוף כרם מהר"ל	כרם מהר"ל	
47.3	הר הכרמל	מוחרקה	
69.4	הר הכרמל	מלון יערות הכרמל	
43.4	הר הכרמל	ניר עציון	
34.5	הר הכרמל	נשר	
24.1	הר הכרמל	ספייס נשר	
895.6	הר הכרמל	עוספיא	
7.9	הר הכרמל הרחבה	עין הוד	
81.3	הר הכרמל	עין חוד	
68.0	הר הכרמל	פיין קלאב	
7.6	נחל יפתחאל, נחל יפתחאל הרחבה	אלון הגליל	

אזור	שם ישוב/ מתקן	שם שמורת טבע/ גן לאומי	שטח רצועת ההגנה (בתחום רט"ג (דונם))
כרמל	אלון הגליל - אזור תעשייה	נחל יפתחאל	6.3
	אלוני יצחק	אלוני-יצחק, אלוני יצחק הרחבה	26.9
	בסמת טבעון	אלוני אבא, אלוני אבא (הרחבה), בסמת טבעון. גוש אלונים (בסמת נחל תנינים, הרחבה 2,3,5	52.8
	ג'סר א-זרקא		19.9
	דלייה	נחל דליה ויובליו	6.7
	זכרון יעקב	אלונה	0.5
	זרזיר	שימרון	60.7
	טבעון - זבידאטי	שער העמקים	30.8
	כפר גליקסון	אלוני-יצחק	7.4
	מעגן מיכאל	נחל התנינים	9.6
	נחשולים	תל דור	6.7
	עמיקם	אלונה	42.5
	עתלית	חורבת קרתא	5.7
	קריית ביאליק	עין אפק, הרחבה, רצועת נחל הנעמן	10.3
	קרית טבעון	בית שערים, בית שערים הרחבה, שער העמקים	143.2
	שדות ים	עתיקות קיסריה, קיסריה	29.4
	תמרת	שימרון	41.4
גליל תחתון	אכסניית כרי דשא	חרבת מניה	2.0
	ארבל	ארבל, הארבל	42.1
	בית שאן	בית-שאן	85.0
	בית שאן- אזור תעשייה	בית-שאן	22.1
	גדעונה	מעין חרוד	73.0
	גשר	נחל חגל	2.0
	דבוריה	הר תבור	95.7
	הכנסייה האורתודוקסית	כפר נחום, כפר נחום הרחבה	42.7
	חמאם	הארבל	15.8
	חפצי-בה	הגלבוע	6.0
	טבחה	כפר נחום	104.0

אזור	שם ישוב/ מתקן	שם שמורת טבע/ גן לאומי	שטח רצועת ההגנה בתחום רט"ג (דונם)
	טבריה	ברניקי, חמת טבריה	91.8
	טורעאן	הר טורעאן	13.8
	יודפת	תל יודפת	12.6
	כאבול	הר שכניה	14.2
	כחל	נחל עמוד	52.3
	כמון	נחל צלמון	24.9
	כפר רופין	חווארי כפר רופין, חורשת זקום, כפר-רופין	2.7
	מגאר	רכס לבנים	6.1
	מגדל - מתקנים	הארבל	13.3
	מנוף	הר שכניה	9.0
	מנזר סנט אנה	ציפורי-ריש לקיש	54.6
	מנזר פרנציסקני	כפר נחום	89.0
	מסד	הר קוץ	11.7
	נורית	מעין חרוד	10.7
	ניר דוד (תל עמל)	גן השלושה הרחבה	1.8
	סלמה	הר כמון, נחל צלמון	66.5
	עילבון	הר קוץ	31.7
	עין הנצי"ב	עין-יהודה, עין נפתלי הרחבה	41.1
	פילגרין האוס	כפר נחום	87.3
	ציפורי	ציפורי-ריש לקיש, ציפורי הרחבה	77.2
	קורנית	הר שכניה	45.8
	ראס אל עין	נחל צלמון	98.8
	רומת הויב	ציפורי-ריש לקיש	49.7
	רקפת	הר שכניה	1.2
	שיבלי אום גנס	הר תבור, הר תבור הרחבה	178.6
	שכניה	הר שכניה	16.2
	אבני איתן	נחל אל-על	52.7

אזור	שם ישוב/ מתקן	שם שמורת טבע/ גן לאומי	שטח רצועת ההגנה בתחום רט"ג (דונם)
גולן	אלוני הבשן	רכס בשנית	31.4
	אליעד	נחל אל-על	2.2
	אניעם	יהודיה	11.1
	דפנה	תל-דן, תל דן הרחבה	58.9
	חד נס	יהודיה – אתר ברכת המשושים	4.9
	כפר חרוב	סוסיתא, סוסיתא הרחבה	34.5
	כפר חרוב - כפר נופש	סוסיתא הרחבה	17.8
	מבוא חמה	סוסיתא הרחבה	59.6
	מלון סטאי	חוף כורסי	12.1
	מרום גולן	הר אביטל והר בנטל	23.3
	נוב	אירוס ביצות נוב	15.2
	עין זיוון	הר אביטל והר בנטל	0.8
	קצרין	יהודיה	19.3
	שמיר	נחל ספר - הרחבה לנחל שמיר, שמיר- נחל רחום	11.2
	שניר	נחל חרמון הרחבה	3.7